

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 1/25 - 52. årgang

Hamar-damene minnes
mobilens barndom

Styret i Lofoten minnes
tretti år

Helge minnes
barndommen
på fyrene

God påske!

Lederen har ordet

Endelig er det mars – første vårmåned – herlig. Det er nok ikke slik overalt, men her i Bergen er det vår. Naturen våkner til liv igjen etter vinteren og vi har forventninger om godvær med sol og frisk luft, slik at vi kan begynne med planlegging av aktiviteter utendørs.

Den pågående krigen i Ukraina og den dype konflikten i Palestina minner oss om hvor skjør fred og stabilitet er. Vi ser hvordan menneskers liv blir revet i stykker, og hvordan krig og urett rammer uskyldige. Vi er en organisasjon som er tuftet på fellesskap og solidaritet, så i den forbindelse er det naturlig for oss å uttrykke vår medfølelse og støtte til dem som lider. Selv om vi som enkeltmennesker føler oss hjelpeløse med tanke på uroen i verden – må vi uansett stå fast på vårt verdissyn om fred, rettferdighet og respekt for menneskeverdet.

Samtidig er det viktig at vi ser «innover» i egen organisasjon og styrker fellesskapet. Telepensjonistenes Landsforbund er en organisasjon bygget på samhold, og vi er avhengige av at nye medlemmer finner veien til oss. Derfor har vi lagt stor vekt på verving den siste tiden, og vi nærmer oss

nå avslutning på konkurransen 1. april, og det har vist oss hvor viktig det er å spre budskapet om vår organisasjon. Vi håper at alle har gjort, og fortsatt gjør, en innsats for å få med seg nye medlemmer – for jo flere vi er, desto sterkere er vi.

Når vi snart samles til landsmøtet i Telepensjonistenes Landsforbund på Gardermoen 23. og 24. april, er det med en blanding av forventning og alvor. Forventning, fordi vi ser frem til gode samtaler, viktige vedtak og hyggelig samvær. Alvor, fordi vi lever i en tid preget av usikkerhet og uro – både internasjonalt og her hjemme. Landsmøtet er en anledning til å sette kursen for fremtiden. La oss bruke dagene vi har sammen til å diskutere, inspirere og bygge et fellesskap som fortsetter å være en trygg havn for våre medlemmer.

Årets trygdeoppgjør er viktig, og vi har fortsatt høy prisvekst, og prisen på mat, strøm og andre forbruksvarer har steget dramatisk. Det er avtalt at de offentlige pensjonene som alderspensjonen fra folketrygden, skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. Ytelsespensjonene fra Telenor Pensjonskasse (TPK) bør følge den samme reguleringen

som de offentlige pensjonene. Fripolisene fra TPK, som reguleres individuelt, bør også følge samme nivå, de har blitt regulert lavere i alle år. Fripolisene fra livselskapene står det enda dårligere til med, de får, med noen få unntak, svært liten regulering. Det betyr at realverdien av fripolisene går ned år for år, ettersom priser og lønninger vokser. Myndighetene MÅ ta et ansvar for problemstillingen og instruere pensjonsleverandørene som har fått lov til å ta en for stor del av avkastningen over for lang tid.

Snart er det påske, og noen drar på hytte i fjellheimen eller ved sjøen, mens vi andre holder oss i lavlandet - bypåske er ikke å forakte.

Jeg benytter anledningen til å ønske dere alle en riktig god og solfylt påske.

*Tore Haugland
Forbundsleder*

INNHOOLD

Lederen har ordet	s. 2	Styre og stell	s. 10
Nytt fra landsstyret	s. 3	Kunstig intelligens (KI)	s. 11
Kjære telepensjonister	s. 4	Bildet	s. 11
Universiell tannhelsetjeneste	s. 5	Livet på en fyrstasjon	s. 12
Fremtidens posttjenester	s. 5	Tilbakeblikk	s. 14
Lofoten en saga blott	s. 6	Pensjonistforbundet får tre millioner	s. 15
Offentlig Landmobil Telefoni (OLT)	s. 8	Småstoff	s. 16

Neste nummer av bladet kommer ut 19. juni. Tips og stoff sendes på e-post til gunhi-s@online.no innen **2. juni**.

Forsidebilde: Hyttepåske. Foto: Gard Erik Skoglund
Redaktøren forbeholder seg retten til redigering og nedkorting av innlegg.
Utgitt av Telepensjonistenes Landsforbund. Redaktør: Gunhild G. Skoglund. Ansvarlig redaktør: Tore Haugland.

Nytt fra landsstyret

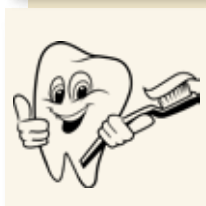
Landsmøte 2025

Som kjent er landsmøteperioden på to år, og landsmøtet alternerer med en lederkonferanse. Alt er nå klart til årets landsmøte som går av stabelen på Quality Airport Hotel Gardermoen 23. – 24. april. En oppsummering fra møtet kommer i neste nummer av Telepensjonisten.

Saker på høring

Landsstyret fikk to viktige saker på høring sent på fjoråret. Den ene omhandler fremtidens posttjenester, og den andre tar for seg universell tannhelsetjeneste. Rapportene fra begge utvalgene ble sendt til våre lokale ledere for innspill. Våre svar på høringene kan du lese annet sted i bladet.

Ny adresse?

Hvis du har flyttet, og fortsatt vil ha Telepensjonisten i postkassa, så send oss din nye adresse. Si også fra hvis flere i samme husstand får bladet.

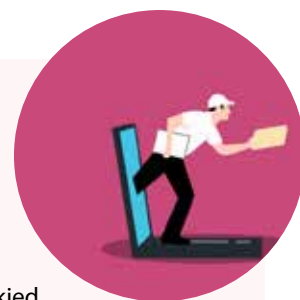
Online eller post

Du kan velge om du vil lese medlemsbladet vårt digitalt på telepensjonistene.no, via facebook-gruppen Telepensjonistenes Landsforbund eller fortsette å få bladet i postkassa.

Hvis du leser bladet kun på hjemmesiden så gi oss beskjed på e-post til landsstyret@telepensjonistene.no. Du finner også adressen nederst på hjemmesiden, og hvis du klikker «les mer» for å lese nyeste nummer av Telepensjonisten finner du denne teksten med lenke til e-postadressen vår: Gi oss beskjed dersom du ikke ønsker bladet i posten!

På den samme siden ligger også lenke til redaktøren, som gjør det enkelt å tipse om stoff til bladet!

Telepensjonisten kan leses digitalt noen dager tidligere enn om du venter på posten. Vi sparer porto og papir, og visstnok er det også positivt for miljøet.

Verving

Verveperioden avsluttes 1. april, og vinneren kunngjøres på Landsmøtet og i neste nummer av Telepensjonisten.

Da dette bladet gikk i trykken hadde 76 personer blitt vervet i løpet av vervekampanjen som startet 1. mai i fjor. Fra 1. januar 2024, inkludert de som ble vervet, fikk vi 99 nye telepensjonister.

Vi ønsker alle nye medlemmer velkommen til vårt forbund, og takker alle som har stått på med verving. Fortsett den gode jobben, jo flere vi er – jo sterkere er vi!

Stoff til Telepensjonisten

Redaktøren etterlyser stoff til bladet. For å få et godt medlemsblad er det viktig å kunne dekke hele landet, og dermed er vi avhengig av bidrag fra lokalforeningene. Mange gode tips har bidratt til at våre medlemmer forhåpentligvis er fornøyd med Telepensjonisten. Oppfordringen går herved til alle medlemmer om fortsatt å sende inn tips til saker som kan interessere leserne.

Telepensjonistenes egen facebookgruppe

Vi går ut fra at alle som verver nye medlemmer forteller om tilbudene de får som telepensjonist. Blant annet om våre kommunikasjonskanaler som i hovedsak består av nettsiden telepensjonistene.no, medlemsbladet og facebook-gruppen, som er en privat gruppe. I skrivende stund har 761 telepensjonister blitt medlemmer på facebook. Vi ser gjerne at flere melder seg inn.

Sørg for egenberedskap

Vi oppfordrer alle telepensjonister til å følge rådene i brosjyren «Slik bidrar du til Norges beredskap» DSB sendte ut i fjor høst.

– At flest mulig kjenner rådene, er avgjørende for at folk skal styrke sin egenberedskap, sier DSBs direktør, Elisabeth Aarsæther.

Har du mistet brosjyren så finner du informasjon på dsb.no.

Benedicte Schilbred Fasmer,
President and Chief Executive
Officer (CEO) of Telenor Group
Foto: Telenor.com

Kjære telepensjonister

Det er i skrivende stund rundt tre måneder siden jeg tok fatt på jobben som konsernsjef i Telenor. I løpet av disse månedene har jeg blitt kjent med en lang rekke fantastiske mennesker, og jeg har fått enorm respekt for det oppdraget og ansvaret Telenor har i samfunnet. Mye av det jeg har lært vil være kjent for mange av dere med fartstid i selskapet.

Selv kommer jeg fra bank og finans, men også der jobbet jeg mye med digitalisering og kundefokus, og det er ikke vanskelig å se paralleller til det vi gjør i Telenor.

Som noen av dere sikkert har fått med dere er jeg fra Bergen – og hjemmet mitt er en gård. Det gjør at jeg kan finne balanse mellom en jobb-hverdag preget

av teknologi og forretningsliv på den ene siden, og nærhet til naturen på hjemmebane.

For meg har de siste månedene medført fornyet respekt for hva det vil si å drive samfunnskritisk virksomhet. I Telenor har vi et spesielt ansvar for å sørge for at kundene våre kan føle seg trygge på at de til enhver tid har tilgang til pålitelige kommunikasjonstjenester. Vi har et omdømme som har blitt bygget opp over lang tid, ikke minst takket være den innsatsen dere har lagt ned, samtidig som vi må tilpasse oss en tid med omfattende endring. Ikke minst viktig er det at vi lykkes med å tilby kundene trygge løsninger – i en tid med økende global usikkerhet og stadig flere og mer avanserte forsøk på digital svindel.

En av de mest fascinerende tingene jeg har gjort så langt er å besøke alle forret-

ningsområdene i Telenor, og jeg har også hatt anledning til å besøke markedene våre i Norden og Asia. Her har jeg møtt mennesker med bransjeerfaring og spennende perspektiver på hvordan vi skal lykkes i tiden som kommer.

Jeg gleder meg til fortsettelsen på et løp som jeg bare så vidt har tatt fatt på – og jeg ser frem til å få være med på å utvikle et fantastisk selskap.

*Beste hilsener,
Benedicte*

Svar på høringer

Telepensjonistenes Landsforbund (TPL) har behandlet to særdeles viktige hørings saker. Den første gjaldt universell tannhelsetjeneste, den andre gjaldt fremtidens posttjenester. Departementenes høringsfrist var hhv 15. og 17. mars i år. Begge forslagene ble sendt lokalforeningene for innspill til hørings svarene.

Universell tannhelsetjeneste

Telepensjonistenes Landsforbund takker Tannhelseutvalget for det grundige arbeidet som er lagt ned i rapporten. Vi støtter forslaget om å inkludere tannhelsetjenester som en del av den offentlige helsetjenesten. God tannhelse er en forutsetning for generell helse og livskvalitet, og det er på høy tid at tannbehandling side- stilles med øvrige helsetjenester.

Herunder MÅ tannhelse inngå i egenandelsordningen.

For mange pensjonister utgjør tannhel- sekostnader en stor økonomisk byrde. Selv om rapporten viser at de fleste har relativt lave utgifter, vet vi at en betydelig andel eldre har tannhelseutgifter som overstiger 10.000 kroner over en periode på 12–24

måneder. Dette rammer særlig dem med lav pensjon og begrensede økonomiske ressurser. Flere pensjonister velger å utsette eller droppe nødvendig tannbehandling på grunn av høye kostnader – en utvikling vi mener er uakseptabel.

Vi er derfor positive til forslagene om å utvide det offentlige ansvaret for tannhel- setjenester og inkludere tannbehandling i egenandelsordningen. For at reformen skal sikre reell likeverdig tilgang, må det innføres et tak på egenandeler som gjør det mulig for pensjonister med lav inntekt å få nødvendig behandling uten uoverkom- melig økonomisk belastning.

Vi etterlyser også en klarere definisjon av hva som menes med "nødvendig tann-

helse", og hvordan dette vil påvirke pensjo- nister, spesielt de med kroniske sykdommer eller tilstander som påvirker tannhelsen.

Telepensjonistenes Landsforbund for- venter at regjeringen tar denne rapporten på alvor og sørger for at reformen blir sosialt rettferdig og økonomisk gjennom- førbær, samt at det ved gradvis innføring vil de eldre bli prioritert. Vi ser frem til en videre dialog om hvordan tannhelse best kan innlemmes i det offentlige helsetil- budet – med særlig hensyn til de eldres behov og hvor pensjonistenes organisasjon blir involvert.

*Med vennlig hilsen,
Telepensjonistenes Landsforbund*

Fremtidens posttjenester

Vi ønsker med dette å gi innspill til høringen om «Fremtidens posttjenester». Vi ser det som svært viktig at fremtidige endringer i posttjenestene tar hensyn til sårbare grupper i samfunnet, herunder pensjo- nister, uføre, blinde og svaksynte etc.

1. Behov for universell utforming og tilgjengelighet

For mange pensjonister, blinde og svak- synte er dagens postlevering en utfor- dring, særlig ved digitaliseringen av post- tjenester. Selv om digitale løsninger kan være praktiske f.eks. at man kan bruke tale tjeneste til å få lest opp digitale brev, er de ikke alltid tilpasset brukere med spesielle behov. Mange eldre og funksjonshem- mede er avhengige av papirbasert post for å få tilgang til viktige meldinger fra myndig- heter, banker og helsevesen. Vi ber derfor om at:

- Postlevering i papirformat sikres for de som ikke kan bruke digitale løsninger.
- Brukervennlige og tilgjengelige digitale alternativer utvikles, inkludert tilpas- ninger som skjermleserstøtte og enkel navigasjon.

2. Opprettholdelse av fysisk postdistribusjon

Flere eldre og uføre er avhengige av regel- messig postlevering som del av sin hverdag. Reduksjon i antall leveringsdager eller lengre avstand til postkasser og utleve-

ringssteder kan føre til isolasjon og prak- tiske utfordringer. Vi foreslår derfor:

- At hyppigheten av fysisk postlevering vurderes med hensyn til behovene til sårbare grupper, det betyr, at postleve- ring opprettholdes på dagens nivå som et minimum.
- Postutvalgets anbefaling vil i tillegg avvikle det eneste landsdekkende distri- busjonsnett vi har i Norge. Det er et grunnleggende og irreversibelt valg som vil svekke nasjonens beredskapsvevne. Erfaringer fra pandemien og en verden preget av spenning og krig, gjør det vanskelig å akseptere utvalgets anbefal- ling.

3. Sosial inkludering og støtte- ordninger

For mange med lav inntekt, inkludert pensjonister og uføre, kan digitale løsninger også bli en økonomisk byrde. Investering i teknologisk utstyr, internett, eller hjelpe- midler kan være kostbart. Vi foreslår derfor:

- At det etableres støtteordninger for sårbare grupper som trenger hjelp til å bruke digitale løsninger.
- At det innføres et tak på kostnader for tje- nester som omfatter fysisk postlevering.

4. Hørings samarbeid med interesseorganisasjoner

Vi oppfordrer Posten og myndighetene til å

involvere enda sterkere relevante interesse- organisasjoner, som Norges Blindforbund, Pensjonistforbundet og andre bruker- grupper, i utformingen av fremtidens post- tjenester. Deres innsikt vil sikre at løsnin- gene som utvikles faktisk møter brukernes behov.

Utvikling av dørterskeltjenesten, som Post- utvalget avviser, må videreutvikles. Den kan bidra til større grad av trygghet for definerte målgrupper som eldre, funksjonshemmede og personer med lav digital kompetanse i samtlige av landets kommuner.

Målsettingen er både å trygge og akti- visere målgruppene, pluss sikre at også sårbare grupper har reell tilgang til likever- dige tjenester og viktig informasjon.

Avslutning

Vi håper Posten og myndighetene i denne prosessen legger vekt på prinsippet om lik tilgang til tjenester for alle, uavhengig av funksjonsevne eller alder. En tilpasning av fremtidens posttjenester bør skje med hensyn til sårbare gruppers behov, og med mål om å redusere de sosiale ulikhetene som kan oppstå i møte med digitalisering.

*Med vennlig hilsen,
Telepensjonistenes Landsforbund*

Styret i Lofoten Telepensjonistforening fotografert på årsmøtet da nedleggelsen ble vedtatt.
Fra v.: Elbjørg Haugen, Leknes; Edel Møllebakk, Leknes; Kirsten Stokvik, Leknes; Bjørg Reppe, Leknes
Bak fra v.: Guttorm Bardo og Kjetil Tetlie, begge Svolvær.

Lofoten en saga blott

Lofoten Telepensjonistforening ble stiftet 25. april 1994. Etter 30 år ble det slutt. Lokalforeningen ble formelt lagt ned på ekstraordinært årsmøte 27. november i fjor.

Gunhild Granum Skoglund

Elbjørg Haugen var sekretær i Lofoten. Hun forteller at styret måtte gå til det vanskelige skritt å foreslå at foreningen måtte opphøre fordi ingen lenger ville eller kunne ta på seg verv.

De hadde lenge forsøkt å finne en løsning. Blant annet kontaktet de Televelforeninga i Leknes om sammenslåing uten at det ga noe resultat. Velferdsforeninga ble opprettet mens Leknes teleområde eksisterte, og den eksisterer fortsatt.

Det ble dessverre ingen annen mulighet enn å foreslå opphør av lokalforeningen. Avviklingen av Lofoten ble enstemmig vedtatt av årsmøtedeltaerne.

Tretti år

Guttorm Bardo satt i styret da foreningen, etter tretti fine år, ble lagt ned. Han forteller at foreningen hadde 41

medlemmer, og alle fikk tilbud om å gå over til foreningen for Bodø/Salten. Av forskjellige og forståelige grunner er det flere som vil takke nei.

- Lange reiseveier og høy alder er nok avgjørende for mange, sier Guttorm og legger til at reisetiden fra Leknes til Bodø tar over 3,5 time med Hurtigruta, alternativt en halv time med fly. I tillegg kommer reisen fra og til eget hjemsted.

Velkommen til Bodø

Vi tok en prat med leder for telepensjonistene i Bodø/Salten, Stig Eirik Strømsnes.

- Vi har sendt en melding til alle medlemmene i Lofoten der vi ønsker dem velkommen til vår forening. Samtidig skrev vi litt om hva vi kan tilby av møter og aktiviteter.

Bodø/Salten er en reiseglاد gjeng. I

fjor var de på middelhavscruise, og i år går ferden til Hellas.

- Alle i Lofoten har fått invitasjon til å bli med, sier Stig.

- Turen går i månedsskifte mai/juni, men jeg har ikke status for påmelding ennå.

Lederen i Bodø/Salten er selv fra Vestvågøy, og neste gang han besøker hjemtraktene vil han invitere telepensjonistene som tilhørte Lofoten på kafébesøk.

- Det er alltid hyggelig og nyttig å møte folk ansikt til ansikt. Da kan jeg fortelle mer om vår forening og svare på spørsmål de måtte ha. Kanskje flere vil bli med i Bodø/Salten, sier han optimistisk.

Leder i Bodø/Salten Stig Eirik Strømsnes.

Avskjedsdiktet

Kirsten Stokvik, som var leder i Lofoten, åpnet det ekstraordinære årsmøtet med eget dikt:

Vær hilset I Lofotens kvinner og menn
og en fra Vesterålen er kommet hen
Det er et flott fremmøte igjen!

Saken er trist
det er sikkert og visst
men når to viktige plasser er ledige i styret
ja da ser vi slutten på dette 30 årige "eventyret"

Fortsatt kan vi være medlemmer av telepensjonisten
med å melde oss inn i Bodø/Salten mens vi ennå har gnisten.

Og vi kan treffes som før
hver 1.ste onsdag i måneden, er det vi gjør
på Eva/s Pub og Kafe
der alle kan være med
Du må bare kjøpe kaffe med noe te`

Vi er her for å ta et viktig valg
alle må gjøre det de skal
Og tenke tilbake på de gode stunder
og unnskyld meg for mine "synder"
Det er en tid for alt
vår tid i denne foreningen er forfalt
Ha et godt valg!

PS: Vi treffes nå på Jordbærpikene, vi er ca. ti personer hver gang.

MULIG MED UNDERAVDELINGER

I vedtektene for Telepensjonistenes Landsforbund, § 6 Lokalforeninger, står følgende:

Lokalforeningene er forbundets grunnorganisasjon og ivaretar medlemmenes interesser lokalt. For å styrke medlemskontakten kan lokalforeninger som omfatter et større geografisk område opprette lokale avdelinger innenfor lokalforeningen.

Som et eksempel har Telepensjonistene Bergen og Hordaland lokale grupper i Norheimsund, Stord og Voss. Disse har noe lokal aktivitet og kan også delta på alle møter, arrangement og turer i Bergen.

Retningslinjer for avvikling

Det er laget egne retningslinjer for avvikling av lokalforeningene. En avvikling berører ikke bare lokalforeningen, men det involverer også forbundet i den forstand at dokumentasjon og oppbevaring for ettertiden blir forbundets ansvar.

I retningslinjene står det blant annet:

Foreningens arkiver, protokoller og regnskaper oversendes landsforbundet til oppbevaring. En forholdsmessig andel av foreningens gjenværende aktiva følger de medlemmene som ønsker å opprettholde sitt medlemskap i forbundet ved overføring til annen lokalforening. Med forholdsmessig menes total kapitalbeholdning på oppløsningsdatoen delt på antall aktive medlemmer på samme dato. Aktiva som ikke fordeles til mottakende forening, tilfaller forbundet.

Aktive medlemmer betyr at de har betalt kontingenten.

Dokumentet kan du finne på StyreWeb: Arkivskap delt med lokalforeningene i mappen for vedtekter og retningslinjer, eller ved å kontakte forbundet.

Offentlig Landmobil Telefoni (OLT)

Fra v.: Rut Brimi Kvarstad, Magnhild Kalseth og Elinor Engebakken.

Det er Elinor Engebakken som på denne måten minnes den forferdelige hendelsen. Hun hadde vakt på mobilekspedisjonen på Hamar rikstelefon da den tragiske ulykka skjedde. To tog kolliderte nord for Tretten stasjon. 27 mennesker omkom.

- *Ble du stresset av ansvaret du plutselig fikk?*

- Egentlig ikke, men det verste var å avvise såkalte vanlige folk som prøvde å komme gjennom fordi jeg måtte prioritere nødetatene. Det stresset meg mest.

Manuelt mobilsystem

Telepensjonisten inviterte tre telepensjonister på Hamar for å mimre om gamle dager, da mobiltelefonen veide flerfoldige kilo, kostet flerfoldige tusenlapper og samtaler måtte settes opp manuelt. Her snakker vi om OLT, det manuelle mobilsystemet.

Hamar rikstelefon fikk ekspedisjon av mobil samtaler tidlig på 70-tallet. Samtalene ble satt opp på snorbord, kjent fra manuell rikstelefon, mens snorløse bord kom noe senere.

Magnhild Kalseth bød på kaffe, og sammen med Elinor Engebakken og Ruth Brimi Kvarstad ble det munter prat og mange års tilbakeblikk.

- *Hvordan ble mobil samtaler satt opp?*

Forklaringen fra damene er omtrent slik: Anropene vistes med lys på en anropskanal og ble besvart med snorer. Noen basestasjoner hadde én kanal,

- **Togulykka på Tretten i 1975 er nok det jeg husker aller best. Vi hadde kun én kanal som dekket ulykkesstedet, og som all mobiltrafikk måtte gå på. Det var en tøff prioritering av hvem som måtte komme først i køen.**

Gunhild Granum Skoglund

andre hadde flere, og da måtte ekspeditøren be den som anropte gå over til en ledig trafikk-kanal for å få sin samtale. Dermed ble anropskanalen ledig, og de kunne sette opp flere samtaler samtidig. Samtalen ble koblet ned da det lyste rødt, et tidsur viste samtale tiden og regningen ble notert på små kort signert av ekspeditøren.

Stor trafikk - få kanaler

Magnhild og Elinor ble opplært på rikstelefonen i Oslo tidlig på 70-tallet. I hovedstaden var det naturlig nok stor mobiltrafikk, og mange kom på samme anropskanal samtidig. Det førte til et svare leven fordi alle ropte sine nummer for å bli hørt og komme raskest mulig gjennom til ekspeditørene.

- Hver abonnent hadde et firesifra nummer pluss en bokstav som viste hvor i landet de kom fra, forklarer Elinor.

- Sør-Trøndelag hadde **U** og Nord-Trøndelag **V**. Jeg prioriterte alltid trønderne, sier hun med glimt i øyet, selvsagt fordi hun opprinnelig er trønder.

- På «riksen» var det ca 300 personer på vakt, og forholdsvis få ble satt på mobil. Det ga litt status for oss som ble opplært der, innrømmer Magnhild.

Praktisk læring

I Oslo var det mulig å låne mobiltelefoner for å lære i praksis.

Vinteren -72 dro Magnhild, sammen med noen kolleger, til Trysil på hyttetur.

De unge damene benyttet selvsagt anledningen til å ringe «i øst og vest».

- Vi skulle jo lære å bruke mobilen!

Magnhild ler godt når hun forteller at

de slett ikke ble populære hos de som jobbet på «riksen» på Hamar: - De syntes vi ringte altfor mye!

Litt flørting ...

- To-tre trailere kjørte gjerne i følge nedover Østerdalen. De kom inn i vårt dekningsområde i Kvikne. Sjøførene anropte oss ofte, og dermed kunne vi følge dem videre på våre kanaler gjennom Tynset, Koppang og Elverum mot Hamar, forklarer Elinor.

- En gang hang vi ut gjennom vinduet og vinket da de kjørte forbi, minnes hun leende.

- *Vinket?*

- Jada, sjøførene ville hilse på oss!

- *Hvordan visste dere når trailerne kom?*

- De anropte oss på forhånd og sa 'Nå kjører vi inn i Hamar sentrum'. De skulle videre gjennom byen, og da de kjørte gjennom Grønnegata hvor vi jobbet, sprang vi bort til vinduet og vinket.

- Vi danset på kveldene, sier Ruth, en smule drømmende i blikket.

Hun var nemlig på Teledirektoratets mobil-kurs på Storefjell hotell i -73. Delta-kerne kom fra Televerket og Politiet i hele landet.

Kurset varte noen dager, og første del besto av teori. Deretter ble det skitur inn til Røde Kors hytta på Golsfjellet for at de skulle se i praksis hvordan dette fungerte.

- Ren luksus for alle som var glade i å være ute i frisk luft, minnes Ruth.

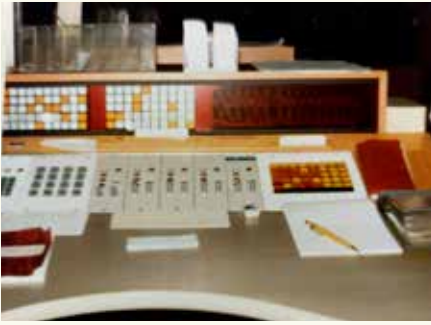
Vi takker for hyggelig og morsom mimring, setter oss i bilen og slår på mobilen. GPS'n sier vi er hjemme om en halv time.

Trondheim fikk nye snorløse bord i 1984. Foto: Bildet er utlånt av Harald Langland.

Oslo rikstelefon. Foto: Digitalt Museum

Redaktøren etterlyste bilder av snorløse ekspedisjonsbord på Facebook-gruppa Televerket gjennom tidene. Og det ble klaff. Ellen-Tine Sørvaag har et bilde i albumet sitt hvor det står 'jobben min'. Hun svarte følgende: Jeg jobbet på Riks- og Mobiltelefonsentralen i Stavanger. Bildet er tatt av det nye trådløse ekspedisjonsbordet i 1982. Et godt tips: Hvis du leter etter noe fra fordums tider, så meld deg inn i facebookgruppa!

OLT - NMT

Den teknologiske arven OLT bygde på, var utviklingen av radiosamband under krigen. I årene etter ble det både i Norge og andre land opprettet flere lukkede nett. Det nye og revolusjonerende med OLT var at det skulle bli en tjeneste for alle. Det var en ikke helt opplagt tanke i Telegrafverket, og entusiastene John Ragnar Veastad og hans medarbeidere opplevde da også en del motstand før Telegrafstyret endelig ga klarsignal for å opprette tjenesten. På bakgrunn av sin lederrolle og engasjement er Veastad regnet som den norske mobiltelefonens far.

OLT var et manuelt og analogt system. Det innebar at samtaler måtte settes opp via en egen mobilsentral, hvor ekspedientene ble kalt opp fra en abonnent og deretter koplet til ønsket telefonnummer. Det var tungvint og litt «walkie talkie-aktig», men det forhindret ikke at tjenesten etter hvert ble populær med en sterk trafikkvekst utover i syttiårene. En viktig fødselshjelper for tjenesten ble faktisk ulykkespåskan 1967, da 16 personer omkom. Det åpnet øynene for at mobiltelefonen kunne være et viktig redskap for å øke sikkerheten i samfunnet.

Kombinasjonen av manuell håndtering og sterk trafikkvekst kunne ikke holde i lengden. Automatiseringen av fastnettet gjorde dessuten at manuell mobiltelefoni ble sett på som avleggs. Dermed var det duket for NMT, som ble satt i drift i 1981. To forhold gjorde NMT til et kvantesprang i utviklingen. Systemet var automatisk; nå kunne du bare løfte av røret og slå nummeret, så gjorde avanserte datasentraler resten av jobben. Kø og ventetider på samtale var en saga blott.

Telenor Kulturarv

Litt om den norske mobilhistorien

I forbindelse med intervjuet med de tre damene som ekspederte mobilsamtaler på 70-tallet, ble redaktøren av herværende blad nysgjerrig på utviklingen av tjenesten. I vår alder har vi vært med på hele historien, både med å koble opp samtaler, og fra vi fikk vår første tjeneste-mobil under flommen på Østlandet i 1995 til vi, som alle andre, vandrer rundt med mobilen, som en uunnværlig datamaskin, i lomma.

Men hva skjedde når?

Etter intens leting på nettet dukket det opp en god oversikt fra mobilens spede begynnelse fram til 2005. Artikkelen sto i Aftenposten (2006/2013) med kildehenvisning til Norsk Telemuseum. Vi gjengir her en forkortet utgave.

1966	OLT (Offentlig Landmobil Telefoni) kom til Norge.	1985	Togtelefon, mobiltelefon kombinert med myntapparat ble plassert i NSBs fjerntog.
1967	Ulykkespåskan med flere dødsfall i fjellet ga anledning til videreutvikling av OLT.	1986	NMT 900 åpnet. Den første håndholdte telefonen kostet ca. 30.000 kroner.
1969	Mobiltelefon-tjenesten gikk over fra prøvedrift til fast drift.	1987	Det ble installert mobiltelefonutstyr i Fløytunnelen i Bergen og Vålerenga-tunnelen i Oslo, og det ble mulig å kjøre gjennom tunnelene uten at samtalen ble brutt.
1975	Nordisk Telefonkonferanse godkjenner NMT som teknisk standard.	1988	Bodø mobiltelefonsentral ble åpnet og dekket Nordland, Troms og Finnmark etter overbelastning i Trondheim. Norge har verdens største mobiltelefon-tetthet med 33 mobiltelefoner per tusen innbyggere.
1976	Det ble etablert et prøvesystem for NMT i Stockholm.	1989	Det gis ikke lenger konsesjon for den gamle manuelle mobil-tjenesten.
1978	Televerket prøver de første «stabil abonnentene», der en vanlig telefon ble koblet til mobilsentralen. Systemet ble brukt der abonnenten bodde så langt fra en vanlig sentral at det var vanskelig med luftstrek. I 1978 var det 66 slike telefoner.	1990	All bruk av manuell mobiltelefon avsluttes i Norge. Mobiltelefonvirksomheten i Televerket får navnet Tele-Mobil.
1979	De første automatiske mobiltelefonsentralene ble bestilt fra L. M: Ericsson.	1991	Oppgradering av NMT 450 starter.
1981	Norge hadde 30.000 mobilabonnenter på OLT. Den første automatiske sentralen ble montert i Oslo og dekket området Dovre-Kragerø. NMT ble lansert 10. november. De første telefonene veide 7 kg.	1992	GSM-nett åpnet i Sverige.
1982	Bergen automatiske mobiltelefonsentral ble satt i drift. Den omfattet Agderfylkene, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Tallet hadde økt til 41.000, av disse var 12.000 automatiske.	1993	Prøvedrift før vanlig drift av GSM i Norge. Mobilsvar settes i drift.
1983	Telefax kunne sendes fra mobilen.	1994	OL på Lillehammer blir av den tyske avisen Die Zeit betegnet som Mobiltelefonens OL. 25.000 mobiltelefoner var i bruk.
1984	Trondheim mobiltelefonsentral åpnet, den dekket Trøndelag og Møre og Romsdal. Ved hjelp av basestasjoner dekket den også Nordland, Troms og Finnmark. Personsoekertjenesten åpnet. Totalt var det nå 38.300 NMT abonnenenter og 281 basestasjoner.	2001	NMT 900 går ut mens NMT 450 holdes fortsatt i drift. Planer om å fjerne NMT 450 ved utgangen av 2003 møtte skarpe reaksjoner bl.a. hos fiskere.
		2003	Personsoekertjenesten legges ned.
		2005	NMT 450 avvikles i Norge. 3G-nettet settes i drift.

Styre og stell

Meld gjerne inn smått og stort fra lokale styrer.

Glåmdal lokalforening med god oppslutning om medlemsmøtene

De holdt årsmøte 30. januar og 39 medlemmer deltok. Årsberetning, regnskap, budsjett og valg ble godkjent. Foreningen fikk 17 nye medlemmer i 2024.

Styrets sammensetning:

Leder	Aina Holen
Nestleder	Kari Aanerud
Kasserer	Tove Udnæseth
Sekretær	Asbjørg Elserud
Styremedlem	Bjarne Jevne
Styremedlem	Rønnaug Bell
Varamedlem	Magne Sandstad
Varamedlem	Johnny Nordseth

Til venstre: Fjorårets siste begivenhet hos oss i Glåmdal ble julemøtet med rekorddeltakelse! 63 medlemmer møtte opp, skriver leder Aina Holen i en e-post. Til høyre: 5. mars møtte 49 medlemmer opp for å høre tidligere sjåførlærer John Olav Aamodt minne oss på trafikkreglene.

Årsmøte 22. januar. Åse Juul Hansen melder at valget gikk veldig greit denne gangen.

Styrets sammensetning:

Leder	Kirsten Kanck Lorentzen
Sekretær	Steinar Eliassen
Kasserer	Arne Gaarder
Styremedlemmer	Ole Nordli og Heidi Boksasp
Varamedlem og web-ansvarlig	Åse Juul Hansen

Harstad øker medlemstallet

Vi tok en kikk på Facebook-gruppen (FB) til Harstad lokalforening og ble positivt overrasket over 13 nye medlemmer på under ett år.

Hvordan har de klart det? Vi rettet spørsmålet til leder Helge Nilssen. Her er hans svar.

Harstad og omegn telepensjonistforening har de to-tre siste årene hatt en positiv medlemsutvikling. Vi lyktes i å nå nye kollega-grupper gjennom utstrakt bruk av vår FB-gruppe, tilbud om tilpassede aktiviteter samt aktiv kontaktsøking mot montør-grupper. Fra januar 2020 har vi økt fra 30 til 68 medlemmer, det betyr 38 nye medlemmer i løpet av de siste fire år.

Bruk av FB har vært et bevisst valg, og vi erfarer at gruppen er en viktig informasjonskanal til potensielle medlemmer. Gruppen er "privat" for å skjerme mot uønsket bruk. Vi oppdaterer også hjemmesiden vår, men er usikre på hvor mye den er brukt. Den er åpen for alle, og vi er mer restriktive med hva som legges ut der.

Det er nok en realitet at vår medlemskategori er i en utgå-

ende gruppe. Vi blir eldre, og det gamle tele-miljøet i Harstad og omegn er smuldret helt bort. All teleadministrasjon er borte, endog det meste av telebygget er borte. Kystradio og call-senterer er borte. All drift og vedlikehold av telenettet ivaretas av private aktører.

Når vi likevel de siste år har greid å øke vårt medlemstall, skyldes det at vi har fått inn flere av våre tidligere kollegiale maskuline ressurser.

Vi har fått medlemmer fra tidligere tekniske miljø, og særlig lyktes vi med rekruttering fra montør-gruppene. Her har vi fortsatt et potensiale.

Når vi telekollegaer blir eldre, er det viktig med vårt forhold til ektefelle/samboer, og vi ønsker derfor vår nærmeste velkommen inn i foreningen. Vi erfarer at dette skaper veldig gode relasjoner kollegaer imellom. På medlemsmøter og andre aktiviteter blir dette meget synlig.

En av de siste som meldte seg inn kom med følgende kommentar: "Takk for medlemskap 😊 Var så mange kjente at jeg ikke kunne vente."

Jeg kan også nevne våre kollegaer fra Lødingen-miljøet som har blitt medlemmer hos oss. Etter at Lofoten la ned sin forening har vi fått Vesterålen-området som "vårt" område. Dette gir oss en ny utfordring, hvordan kan vi se tidligere kollegaer der som våre medlemmer. Hvilket tilbud kan de se sammen med oss. Vi får se hva vi kan få til.

Med vennlig hilsen, for oss i Harstad og Omegn telepensjonistforening Helge Nilssen, leder.

Vang i Valdres, 1950-talet

<< bildet

Dette ser vi sjeldan i dag, ungar på ski i skogen og på jordet. Her har far knipsa oss midt i leiken. (Ola til venstre. Red. merkn.) Klede og utstyr er av det enkle slaget, men skigleda lyser av oss.

Tekst: Ola Heensåsen Foto: Amund Heensåsen

På 50- og 60-talet såg du skispor i alle bakkar. Ville du gå langrenn, måtte du fyrst gå opp løype og stavtak. Ville du hoppe, måtte du fyrst trekke unnarennene og sette spor i ovarennene. Vi var ute på ski så å seia dagleg frå snøen kom og fram til påske, og vinteren var lang i fjellbygda.

Ski og skeiser var dei store idrettane i Norge på denne tida. Skiinteressa er heldigvis fortsatt stor, men interessa for skeiser er lita trass i at utøvarane aldri har vore betre. Noko skjeddde då skeisesporten vart ein hallidrett. Då fekk han konkurranse med mange andre inneidrettar, og skeisesporten tapte.

Skispora frå 50- og 60-talet kjem ikkje att. Men leik og idrett ute kan alle drive med, anten det er på isen eller i oppkøyrd løyper og bakkar. Så lenge det er snø, er det håp.

Kunstig intelligens (KI)

Vi er litt nysgjerrige på denne Copiloten som stadig vekker tilbyr sin tjeneste mens vi skriver og redigerer stoff til Telepensjonisten. Piloten er jo egentlig kunstig intelligens, og for å teste oss sjøl (såpass at det kan komme på trykk) og systemet, ba vi om et aldri så lite innlegg i bladet. Her er resultatet, ettergått av redaktøren.

Vi ba Copilot skaffe et bilde av et radioapparat fra 1925.

Her er det, uten at vi går god for resultatet.

Vi spør om kringkastingshistoria er 100 år i år.

Copilot: Ja, det stemmer! Kringkastingshistoria i Norge er 100 år i 2025. Dette markerer et århundre med radio- og TV-sendinger i landet.

På vårt neste spørsmål forteller Copilot videre: De første radiosendingene i Norge

inneholdt mye musikk, men radioen ble også brukt til opplesing, dramatisering, nyhetsmeldinger og undervisning.

Radiosendingene startet høsten 1923, og i 1925 begynte faste radiosendinger i regi av Telegrafverket og det private Kringkastingselskapet.

Fra 1923 startet Telegrafstyret prøvesendinger fra Kongens gate i Oslo.

Høsten 1924 startet Kringkastingselskapet A/S sine prøvesendinger, blant annet med en lørdagsbarnetime, som er verdens eldste radioprogram, kontinuerlig sendt hver lørdag gjennom mer enn 85 år.

Noe særlig mer fikk vi ikke ut av piloten, så vi føyer til på eget initiativ: Den offisielle åpningen av de første radiosendingene i Norge fant sted 29. april 1925.

Det var det statlige Telegrafverket som sto for teknisk utsending av radiosignalene, og det private Kringkastingselskapet som hadde fått konsesjon fra Handelsdepartementet til å drive en radiostasjon for et område på ca. 150 km rundt Oslo.

Tja – øvelse gjør mester – så det blir kanskje flere innlegg fra Copilot i Telepensjonisten framover.

Fornebuforeningen skifter navn

Til årsmøtet i Fornebuforeningen i februar kom det inn et forslag fra et av medlemmene om å endre foreningens navn fra Telepensjonistenes forening Fornebu til Telepensjonistene Oslo og omegn.

Forslaget ble lagt frem for årsmøtet for avstemming. Det ble holdt skriftlig avstemming, og resultatet ble et overveldende flertall for å endre navnet. Det nye navnet på foreningen er derfor nå Telepensjonistene Oslo og omegn.

Dette er ikke første gang foreningen skifter navn. Faktisk er

dette det fjerde navnet på foreningen siden etableringen i mai 1992. Mens de tidligere navnene henviste til arbeidsstedet, viser det nye navnet til hvilket geografisk område foreningen dekker. Dette er tilsvarende de øvrige lokalforeningene i Telepensjonistenes landsforbund, og reflekterer bedre sammensetningen av medlemsmassen.

Navneendringen medfører endel endringer, bl.a. på Facebook og hjemmesidene sentralt og lokalt. Dette er forhåpentlig ferdig når Telepensjonisten går i trykken.

Einar Nymoen

Leder Telepensjonistene Oslo og omegn

Medlemsmøtet var godt besøkt da Helge Sandvik nylig fortalte om livet på fyrene. Foto: Leif Jørgensen.

Her er Helge Sandvik tilbake på Torbjørnskjær sammen med barnet Sebastian.

Livet på en fyrstasjon

Han hadde en far som var fyrbetjent og fyrmester på Strømtangen, Torbjørnskjær og Struten. Det førte blant annet til at det ble sommeropphold for guttungen både på Torbjørnskjær og Struten fram til han var i 16-årsalderen.

Gunhild Granum Skoglund

Fyrvoktersønnen Helge Sandvik er nå telepensjonist i Østfold. Til tross for oppvekst på Hvaler, og med både far, onkel og svoger som tjenestegjorde på flere fyr, valgte unge Helge i 1971 å utdanne seg og jobbe i Televerket.

- Min far var opptatt av at jeg og min tvillingbror måtte få sikre jobber i Staten, og da valgte jeg Televerket og min bror Postverket, forteller Helge og legger til: - Televerket ble min arbeidsgiver fram til 2016.

Gode minner

Barndommens somre på fyrene er imidlertid gode minner. Flere familier flyttet ut på fyrstasjonene i skoleferien. Helge forteller at moren skulle være avløser for en av fyrbetjentene som skulle på ferie. I stedet ble det matlaging og barnepass. Og matlaging var ikke like enkelt som hjemme på kjøkkenet.

Om sommeren, da det var lyst, gikk ikke dieselmotoren for å holde fyrlykten i gang. Derfor ble maten laget på gass, og på menyen ble det mest saltet fisk og kjøtt. Og hvis skyssbåten med varer ikke kunne komme på grunn av dårlig vær, ble alternativet posesuppe.

Har Du Fyr

Ola Bremnes

Ytterst i verden ytterst i vest
Kan hende du seile di skute
Kan hende du seile tilfeldig som gjest
Kan hende du går her i rute
Uansett treng du et punkt som e fast
Der du frakte di skjøre last
Det e nok at det står der og brenn
En trofast gammel venn

Refr.

Har du fyr
Har du løkter langs din vei
Har du fyr
Et signal om riktig lei
Ei lampe som gløde i mørket
Og lose dæ ut og frem
Som tar dæ bort og hjemmefra
Men også tar dæ hjem

Vårherre sa det da jorda vart te
La det bli lys og det ble det
Så sette han sol og måne og stjerne
Opp så vi kunne se det
Men de som Han glemte i skapningens
gry
Var alle de som e dømt til å fly
På havet i vær og vind
Mens skodde og mørke sett inn

Refr.

Et landemerke for håp og drøm
Helst sku vi la det bemanne
Der skarven flyr og der seien svøm
Ute på kanten av landet
Et hus i havet som står 'an av
Og gjør en seilar så gla så gla
Og rope så sjøen skvett
Æ Vil bli sett

Refr.

Struten fyr (bakgrunnsfoto).
Dronebilde, struten.no

- Men vi barn hadde det fint, forteller Helge.

- Vi lekte i dammene på Torbjørnskjær og på steinstranda på Struten. Hvis været var brukbart kunne vi fiske, og hvis ikke satt vi inne og spilte Monopol og Ludo.

- Det måtte være spennende å kunne gå opp i fyrtårnet, fikk dere lov til det?

- Vi var der som regel hver dag, og det var så klart spennende, minnes han.

Litt historie

Helge forteller at først på 1700-tallet begynte fyr langs kysten å bli tent. Lindesnes fyr var det første fyret i Norge, bygget i 1655. Det var i drift ett år og ble bygget om i 1725. I mellomtiden hadde Færder (1696), Kvitsøy og Høgevarde (1700) fyrstasjoner kommet.

I Østfold kom følgende fyrstasjoner: Strømtangen (1859), Homlungen (1867), Torbjørnskjær (1872), Guldholmen (1894) og Struten (1907).

Fyrstasjonene ble bygd for å få handels-skipene trygt inn til byene.

Myndighetene var ikke spesielt opptatt av fiskere og andre som hadde sitt yrke på sjøen. Varetransporten

utløste bygging av fyrstasjonene, som i utgangspunkt var bosatt av fyrbetjening med familie. Som eksempel var det hele 11 barn på Torbjørnskjær en periode. Guvernante ble ansatt for å holde skole, og først på 1900-tallet var lønnen 60 øre uken samt kost og losji. En periode hadde de en ku der, men foret måtte fraktes fra land da det ikke var nok gress på holmen.

Arbeidsdagen til fyrbetjentene besto av vedlikehold på bygningen, maskiner og kraner. Vaktholdet måtte være døgnet rundt, og loggbok og værvvarsling var daglige gjøremål. Fyret måtte tennes til forskjellige tider, avhengig av når mørket kom. Vinterstid gikk strømaggreatene nesten hele dagen, mens på sommerstid var det kun på natta fyret ble tent.

Alle Østfolds fyrstasjoner er i likhet med de fleste fyr nå automatisert, og flere kan leies av turister som vil oppleve vær og vind.

Spøker det på Struten fyr?

- Det sies at det spøker på Struten. Hørte dere noe til fyrvokterfrua?

- Vi opplevde en gang, klokka var kvart på elleve om kvelden, at vi hørte skritt i

trappen, og fiskestenger som var plassert ved utgangsdøra ble revet ned, forteller Helge.

- Vi kunne også ved enkelte anledninger oppleve at dørhåndtakene kunne bevege seg.

- Ble dere redde?

- Vi var ikke så veldig redde. Vi ble alltid forklart at dette spøkelset ikke var farlig.

Albertine (1863-1910), mannen Fredrik Nannestad og de to små sønnene var den første fyrvokterfamilien som flyttet ut på Struten.

Midt under en langvarig storm ble Albertine syk på det isolerte fyret. Mannen forsøkte forgjeves å heise nødflagg og tilkalle hjelp, men kona døde før stormen var over.

Etter sigende skal fyrvokterfru Albertine Marie høres hver kveld klokken 22.45 når hun går sin runde i fyrvokterboligen. Noen mener at hun fortsatt viser seg ved den gamle flaggstangen. Det er også sagt at kampesteinen på nordsiden snur seg hver torsdag ved midnatt.

<< tilbakeblikk

Ett skritt på vei

Den 25. mars innbød Televerkets pensjonistforbund til en konferanse om en årlig helsekontroll for Televerkets pensjonister. Innbydelsen gikk til Teledirektoratet, Oslo teledistrikt, Postverkets og Televerkets bedriftsoverleger samt de interesserte forbund i Televerket.

En kan si det i få ord, konferansen var meget positiv. De interesserte parter uttalte seg enstemmig om at en legekonsult for pensjonistene var på sin plass. Teledirektoratets representanter med

personaldirektøren og kontorsjefen for Vern og velferd la fram forslag om en prøveordning for Oslo teledistrikt, som skulle vare fra 15/8-81 fram til 15/8-82.

Denne ordningen skulle danne grunnlaget for den videre behandling for landet for øvrig. Pensjonistene i Televerket ser fram til at ordningen faller heldig ut, slik at vi kan se framtiden lyst i møte når det gjelder vår helse.

Telepensjonisten nr. 2/81

TEMO

Verk og Virke-abonnement

Verk og Virke har, fra å være et internt blad for Televerkets ansatte, utviklet seg til å bli et magasin for alle som er interessert i telekommunikasjonssektoren, både på det tekniske og det politiske plan.

Siden vi har vår egen avis, Åpen Linje, for å ivareta det interne informasjonsbehovet, har vi funnet det riktig å stoppe

den «automatiske» utsendelsen av Verk og Virke til Televerkets ansatte.

Dette betyr at de av Televerkets ansatte som fortsatt ønsker å lese Verk og Virke må tegne et personlig abonnement på bladet. (...)

Abonnementet er gratis!

Telepensjonisten nr. 1/90

Televerkets pensjonistforbund – Samarbeidsavtalen

Samarbeidsavtalen er godkjent i møte den 25. august 1992 av:

Norsk pensjonistforbund
Postpensjonistenes Landsforening
Statstjenestemannskartetlet
Politiets pensjonistforbund
Jernbanepensjonistenes forbund
Televerkets pensjonistforbund

Landslaget for off. Pensjonister
Forsvarets pensjonistforbund

Samarbeidsavtalen er i sin helhet vedlagt beretningen som bilag. Den kommer opp til behandling på vårt forbunds landsmøte på Geilo i mai mnd. 1993.

Telepensjonisten nr. 1/93

Folketrygdens tilleggspensjon. Avklaring om prinsipielle spørsmål knyttet til denne

Statsråden er kjent med at Norsk pensjonistforbund og pensjonistorganisasjonene innen offentlig sektor har etablert en Samarbeidskomité som møtes inntil 2 ganger pr. år for drøftinger av spørsmål av felles interesse for pensjonistorganisasjonene.

På Samarbeidskomitéens møte 7.

oktober 1993 ble et forslag fra Forsvarets Pensjonistforbund drøftet.

Samarbeidskomitéen bemerket at det spørsmål Jack Helle der tar opp, om hvorvidt en opparbeidet tilleggspensjon er en rettighet eller en sosial ytelse, er av stor almen interesse å få besvart.

Telepensjonisten nr. 1/94

Nytt i årskatalogen!

TeleTorg – over 1.200 tenester med informasjon, underholdning og gode råd.

I telefonkatalogen for i år har vi for første gong ei oversikt over alle tenestene du kan nytte deg av ved å ringje TeleTorg. Bak ideen med TeleTorg ligg den målsetjinga at du skal kunne bruke telefonen til å gjere kvardagen din litt

enklare. Viss du vill!

Trass i at somme utenlandske operatørar har gjeve telefonenester et dårleg rykte med sex-tilboda sine, er Televerkets TeleTorg styrt av heilt spesielle forskrifter der slikt er forbode. Tenestene våre inneheld alt frå seriøse informasjonstelefonar til underholdningstelefonar.

Omorganiseringsutvikling

Det var som det var til det ble som det ble. Det blir som det blir når det er som det er. Det er som det er til det blir som det blir. Faren er at det blir som det var.

KONGS-nytt (bedr.avis Kongsvinger tlo)

nr. 2/90, Øivind Helgesen

Kalender for 1994

Som nevnt i Telepensjonisten nr. 4 har Sentraladministrasjonen dessverre glemt å bestille kalender til sine pensjonister.

Heldigvis ble det en del til overs slik at vi har fått ca. 840. Da vi har over 2000 medlemmer, blir det dessverre ikke mulig å sende en til hver.

På bakgrunn av medlemstallet for i fjor har vi fordelt kalenderne. Vi må derfor be om at foreningene deler de ut til sine medlemmer da det er vanskelig for oss å avgjøre hvem som skal få.

Telepensjonisten nr. 1/94

Telepensjonisten

Da Gudrun Låås ønsker å trekke seg som redaktør av Telepensjonisten ble det i henhold til § 15 i vedtektene vedtatt å oppnevne Liv Ulsbøl som ny redaktør. Hun overtar fra 2. nummer i 1993 med Gudrun Låås som redaksjonssekretær.

Telepensjonisten nr. 1/93

Farvel til Televerket

1994 er et merkeår for telekommunikasjonene i Norge. 1. november ble driftsformen forandret fra statsforetak til aksjeselskap eid av staten. Samtidig ble navnet forandret fra Televerket til TELENOR AS.

Telepensjonisten nr. 1/95

Teknologien bak raller-nes virksomhet (utdrag)

Det er spesielt to forhold som har gitt teleingeniørene problemer, nemlig overhøring og støy på telefonforbindelsene. De fleste har sikkert opplevd begge disse problemene som til tider generende.

Det var slett ingen uvanlig adspredelse på bygdene før i tiden, med de til dels meget dårlige linjenett man da hadde, å lytte på samtaler som naboen måtte ha med utenverdenen. Ofte var overhøringen så betydelig at man kunne etablere «konferanseopplegg».

I tillegg kunne en oppleve støy fra kraftlinjer og liknende som ofte kunne gjøre en samtale til noe av en prøvelse. Et typisk eksempel i så måte er bemerkningen fra en mann som hadde vært plaget av dårlige linjesystemer i lengre tid, men som nettopp hadde fått tilknytting til et moderne nett. Han var meget fornøyd med at han nå kunne ha uanstrengte telefonsamtaler med naboen, uten å ha vinduet åpent.

Kåre Aarvik/Telerallerne 1993

Pensjonistforbundet får tre millioner

I budsjettenigheten (for 2025) mellom regjeringen og SV ble det vedtatt en pott på 20 millioner til eldrepolitiske tiltak. Potten var Pensjonistforbundets (PF) forslag.

– Vi er glade for at SV fikk gjennomslag for potten vi foreslo, og at flere av våre forslag til gode eldrepolitiske tiltak er imøtekommet, sa Helga Hjetland, 1. nestleder i PF.

Ifølge Hjetland får PF tre millioner kroner til aktiviteter og helsefremmende tiltak rundt om i landet.

I tillegg styrkes Verdighetsenteret med to millioner kroner, tilskuddet til Sterk og stødig økes med fem millioner, Senteret for et aldersvennlig Norge får fem millioner og Husbanken får fem millioner kroner til forsterket innsats overfor kommunene. Til sammen blir dette 20 millioner kroner som på ulikt vis kommer eldre til gode.

2026

PF har bedt om en tilsvarende pott i 2026, men vil da at midlene kun skal gå til frivillig sektor for direkte tiltak overfor eldre. Det begrunnes med at det er viktig fordi eldre, mange bor i egne boliger

rundt om i landet, har ulike behov som ligger utenfor det kommunale tjenesteapparatet. Slike behov kan frivilligheten dekke.

Eksempler på tiltak kan være bidrag mot ensomhet, som sosialt samvær, fysisk og mental aktivitet i form av turer og foredrag og kulturtilbud.

Styrking av eksisterende statlige tiltak bør skje gjennom ordinære bevilgninger og holdes utenfor potten. Pensjonistforbundet ønsker også at fordelingen av potten blir et tema på møter med regjeringen.

– Neste år håper vi å få forhandle om hvordan potten skal fordeles, og at midlene ikke går til statlige etater og tiltak, men kun til frivillig sektor, understreker Helga Hjetland.

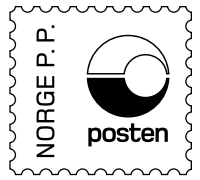
Kilde: pensjonistforbundet.no

KONTAKT OSS

Personvernerklæringen for Telepensjonistenes Landsforbund finner du på [telepensjonistene.no](https://www.telepensjonistene.no) om oss. På [telepensjonistene.no](https://www.telepensjonistene.no) finner du også informasjon og aktiviteter under Våre lokalforeninger.

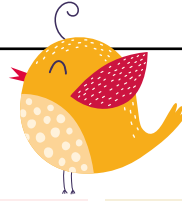
FORBUNDSLEDER	Tore Haugland	Bønnesskogen 169	5154 Bønes	900 22 328	t-haugl@online.no
NESTLEDER	Anne Sørli-Johansen	Slalåmveien 16	0380 Oslo	901 94 231	asoe3@online.no
SEKRETÆR	Harriet Karlsen	Hamneset 200	9404 Harstad	905 43 510	har-okar@online.no
KASSERER	Finn-Egil Elster	Hauketotoppen 18	1266 Oslo	913 21 672	Finn-Egil.Elster@telepensjonistene.no
STYREMEDLEM	Einar Nymoan	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com
1. VARA	Mai Britt Thune	Grønnåsen 46	8073 Bodø	900 15 644	mai.thune22@gmail.com
2. VARA	Aina Holen	Eldemsgate 8	2212 Kongsvinger	905 44 578	ainahol@online.no
REDAKTØR	Gunhild Granum	Ekreberget 9	2390 Moelv	901 30 153	gunhi-s@online.no
TELEPENSJONISTEN	Skoglund				
TEKNISK ANSVARLIG for telepensjonistene.no	Einar Nymoan	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com

Telepensjonistenes Landsforbund
Postadresse: Postboks 800, 1331 Fornebu
Besøksadresse: Snarøyveien 30, sone D2b, 1360 Fornebu
E-post: landsstyret@telepensjonistene.no • www.telepensjonistene.no

Avsender:
Telepensjonistenes Landsforbund
Postboks 800
1331 Fornebu

SMÅSTOFF

Bunaden som kulturarv

Dokke i bunad fra Sør-Trøndelag.
Foto: Anno Norsk Utvandretermuseum

Vi som er glade i bunaden vår kan heretter være ekstra stolte hver gang vi bruker den. Vi - store og små, damer og menn - kan nemlig vandre rundt som en del av verdensarven!

Den 5. desember 2024 ble «Bunadbruken i Norge, tradisjonshåndverk og sosial praksis» innskrevet på UNESCOs liste over immateriell kulturarv. Innskrivingen fikk vi på grunn av vår brede og folkelige bruk, håndverket som ligger bak og den store variasjonen av bunadstradisjoner over hele landet. Det finnes over 450 ulike bunader i Norge, og på fjorårets første uke i desember ble alle offisielt en del av verdens levende kulturarv!

«Bunadbruk i Norge, tradisjonshåndverk og sosial praksis» ble sammen med 67 andre nominasjoner fra hele verden vurdert for innskriving på UNESCOs liste over immateriell kulturarv. Slik arv vil si handlingsbåren kunnskap, som språk, utøvende kunst, ritualer, sosiale tradisjoner, håndverksteknikker og kunnskap om naturen.

Kulturarv fra hele verden er skrevet inn. Fra Norge finner vi blant annet sang- og dansetradisjonene fra Setesdal, og nå altså stasplagget vårt; bunaden.

Kilde: bunadbruk.no

Tryvannstårnet

Den mest ivrige leser av Telepensjonisten husker muligens artikkelen om Tryvannstårnet i nr. 2/24. Da ville Oslo kommune selge tårnet, og ingen visste hva som ville skje videre med den meget slitne bygningen.

Men så dukket – ikke helt uventet kanskje – Christian Ringnes opp, og sammen med Eiendomsspar sikrer de tårnets videre eksistens. I tillegg til Oslos kanskje beste utsikt, planlegges det blant annet serveringstilbud i tre etasjer, garderobeetasje, kjøkkenetasje og en overraskesetasje.

– Vi kan kanskje rekke å bli ferdig til min 75-årsdag. Det hadde vært en verdig presang, fra eiendomspartneren til byen og til meg, og fra meg til byen, sa Ringnes til VG og la til: – Nå gleder vi oss til å jobbe tett sammen med Byantikvaren og kommunen for øvrig i å skape et oppgradert landemerke.

Vi ønsker lykke til og håper hans bursdagsønske oppfylles med åpningsdato om snau fire år, 3. mars 2029.

Påkestemming

Husker dere alle fine papirløpere med kyllinger, høner, haner, påskeegg, liljer og gåsunger som vi hengte på veggen for lenge-lenge siden? Da ble det både påske- og vårstemning i heimen.

Både egg og kyllinger ble etter hvert vanlig dekor på påsekort, påskeservietter, trykte og broderte påskeduker og på påskedager. I det hele utviklet det seg en betydelig industri med ulike påskepynt etter annen verdenskrig. Påskekaninen kom for alvor inn som del av påskepynten i siste halvdel av 1900-tallet. Før den tid var han først og fremst kjent fra importerte påsekort. På samme vis som med julepynt har det utviklet seg en kommersiell industri med påskepynt.

Kommersielt eller ei – kyllinger og harepuser gir oss den gode påkestemmingen.

GOD PÅSKE
til alle lesere!

Påsekort ca. 1928.
Norsk Folkemuseum/
Georg Schuman

Hva ville livet vært uten musikk, dans og blomster

Hvert år koser vi oss med nyttårskonserten fra Wien. Så også i år, den flotte Gullsalen i Musikverein bugnet igjen av vakker musikk, fantastiske blomster og med innslag av ballettdansere i storlagne slottshager og ballsaler.

Konserten i år ble spesiell da wienerfilharmonikerne markerte 200 års jubileet for Johann Strauss den yngres fødsel. Strauss var både komponist og fiolinist, og utviklet dansemusikken generelt og spesielt wienervalsens kunstneriske side. I tillegg til en mengde valser, blant annet An den schönen blauen Donau og Wiener Blut, komponerte han flere operetter som ble berømte: Flaggermusen, En natt i Venedig og Sigøynerbaronen.

Kilde: Store norske leksikon

